

31 OKT 2016

SFN

Oslo 24. oktober 2016

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Pb. 8005 Dep.
0030 Oslo

Høring – forslag til ny domstollov og endringer i forskrift om offentlighet i rettspleien

Samarbeidsutvalget for forliksråd og namsmenn (SFN) viser til høringsbrev 15. juni 2016. SFN har følgende merknader til forslaget til ny domstollov.

Det fremgår av forslaget til ny domstollov at reglene om organiseringen mv. av forliksrådene flyttes ut av domstolloven til en ny lov. SFN stiller seg negative til dette forslaget. I forbindelse med tvisteloven ble domstolloven § 1 endret slik at forliksrådene falt ut av opplistingen over de alminnelige domstoler. Det er ingen tvil om at forliksrådene i dag fungerer på linje med de alminnelige domstoler for øvrig. Forliksrådene i Norge behandler ca. 80 000 til 100 000 saker hvert år. Bare et svært begrenset antall dommer fra forliksrådet blir anket til tingrettene. Dette innebærer at forliksrådene står for en vesentlig del av den sivile rettspleien i Norge og hvert år med rettskraftig virkning avgjør majoriteten av alle sivile saker. Det synes derfor ikke riktig, slik enmannsutredningen uttrykker på side 72, at forliksrådene har domsmyndighet i "visse saker". Tvert i mot har forliksrådene omfattende domsmyndighet om en ser på tvisteloven § 6-10. Bare unntaksvis mangler forliksrådene domsmyndighet. Det gir derfor helt gale signaler å flytte forliksrådene ut av domstolloven. SFN foreslår på denne bakgrunn at det gjøres en tilføyelse i utkastet til § 1-2 første ledd slik at bestemmelsen lyder:

§ 1-2 Domstolene

(1) De alminnelige domstoler er:

- a) Høyesterett
- b) Lagmannsrettene
- c) Tingrettene
- d) *forliksrådene*

For øvrig mener SFN at forslaget som går ut på å flytte forliksrådene ut av domstolloven til en egen lov, ikke er i samsvar med hensynet til forenkling av lovverket. Reglene vil på denne måten bli fragmentariske og usammenhengende. Det er heller ikke utredet i tilstrekkelig grad

hvilke konsekvenser en slik flytting kan få for anvendelsen av domstolloven for øvrig på forliksrådenes virksomhet. SFN viser til at en rekke av bestemmelsene i domstolloven, blant annet reglene om habilitet, frister og forkynnelse, også må gjelde for forliksrådene. SFN mener at dette behovet understreker viktigheten av å behandle forliksrådene i samme lov som de alminnelige domstoler.

Det kan synes som om utkastet til ny domstollov også forutsetter at bestemmelsene om forliksråd tas ut av tvisteloven. Dette er på ingen måte utredet, og en slik løsning vil få alvorlige konsekvenser for forliksrådenes fungering idet en rekke bestemmelser i tvisteloven gis anvendelse så langt de passer, og langt ut over rekkevidden for tvisteloven kapittel 6. Tvert i mot synes hensynet til sammenheng i regelverket og det forhold at forliksrådene er en del av dømmende virksomhet for sivile saker, at de plasseres i de samme lovene som de alminnelige domstoler for øvrig.

De øvrige bestemmelsene som omhandler forliksråd i gjeldende domstollov er i all hovedsak foreslått videreført i utkastet. SFN støtter dette. Det skal imidlertid bemerkes at departementet bør vurdere å heve aldersgrensen for adgang til å velges til dommer i forliksrådet til 72 år. Hele samfunnet er i dag innrettet for at borgerne skal stå i arbeid lengst mulig. Det er også svært mange pensjonister som er svært oppegående. Disse bør ikke fratras retten til å velges til en tjeneste i forliksrådet etter fylt 70 år. Viktig ressurs knyttet til frivillighet og kompetanse i forliksrådet går tapt med dagens ordning.

Reglene om forkynning i forliksrådet i brev uten mottakskvittering foreslås ikke videreført. SFN har ikke noen direkte innsigelser til dette, men påpeker at ressursbruken vil måtte bli meget stor knyttet til at det da må forkynnes med mottakskvittering, rekommandert brev eller ved stevnevitne. Forliksrådene har erfaring med at mange av de som er klagemotparter i forliksrådet, er lite interessert i å medvirke til at den prosessen går hurtig og enkelt. Det er grunn til å tro at en vesentlig større andel av disse vil måtte motta forkynnelse gjennom hovedstevnevitnet enn de som er parter i sivile saker i tingretten. Dette kan bli svært tungrodd og kostbart for staten.

SFN vil i stede foreslå at forliksrådene gis myndighet til å behandle begjæringer om oppfriskninger der fraværdom er avsagt med urette. Dette er også i samsvar med SFNs høringsuttalelse til evalueringen av tvisteloven.

Med vennlig hilsen

Lise W. Strømmen

leder SFN